

FSC - metsäsertifioinnin esiselvitys

Kaupunkirakennelautakunta 06.03.2024 § 42
220/10.00.00/2024

Valmistelija

Metsätalousinsinööri Ahti Ränä

Metsäsertifioinnin tarkoituksena on osoittaa ja todentaa, että metsiä käytetään vastuullisesti sekä taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla.

Sertifioinnin yksi tehtävä on turvata kestävä metsätalouden toimintaedellytykset ja vahvistaa suomalaisten puuperäisten tuotteiden menekkiä kansainvälisillä markkinoilla. Metsäsertifiointiin kuuluu sekä metsänhoidon että puun alkuperäketjun sertifiointi. Sertifioinnissa määritellään metsien hoidon vaatimukset ja kriteerit, joiden täyttymistä arvioi vuosittain ulkopuolinen taho. Sertifiointiin kuuluu myös kriteerejä mm. työnantajan ja työntekijän ja esim. alkuperäiskansojen velvollisuuksista ja oikeuksista. Lisäksi on kriteerejä toiminnan suunnitteluun, seurantaan ja dokumentointiin liittyen. Sertifikaatti myönnetään, kun metsänomistaja sitoutuu kriteerien mukaiseen toimintaan ja kriteerien vaatimukset täyttyvät arvioinnissa.

Metsätalousmailla kaksi keskeisintä sertifiointijärjestelmää ovat PEFC ja FSC. PEFC-sertifiointi tehdään joko alueellisen ryhmäsertifioinnin kautta tai suoraan Kestävän metsätalouden yhdistykselle (KMY). FSC-sertifiointiin osallistutaan pääasiassa ryhmäsertifioinnin kautta.

Kokkolan kaupungin metsät ovat olleet PEFC-sertifioituja vuodesta 1999. Sertifikaatti on suoraan KMY:n kautta. Kaupungin metsäohjelma 2022-2031 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 7.3.2022. Metsien hoidon ja käytön kokonaiskestävyyden ja erityisesti ekologisen kestäväyyden vahvistamiseksi metsäohjelmaan on kirjattu tavoite FSC-sertifioinnista siihen soveltuvilla osilla.

FSC:n ja PEFC:n merkittävimmät erot ovat ekologisen kestäväyyden kriteereissä. Erityisesti metsätalouden ulkopuolelle jätettäviin alueisiin, erityisalueisiin, jatkuvapeitteisyyteen sekä suojavyöhykkeisiin, säästöpuustoon ja lahoppuuhun liittyvät vaatimukset.

Mahdollinen FSC-sertifiointi ei edellytä kaupungilta isoja muutoksia jo käytössä oleviin menetelmiin ja käytäntöihin. Yksi haaste lienee ns. erityiskohteissa, joiden määrittelyssä tapahtui muutos v. 2023. Toinen haaste on asemakaava-alueet ja virkistyskäytön kohteet, joissa FSC:n kriteerit ja alueiden turvallisuus- ja hoito-odotukset voivat olla vahvassakin ristiriidassa.

FSC aiheuttaa jossain määrin puun myyntitulojen menetyksiä verrattuna PEFC-sertifikaattiin. Mm. tästä sekä saatavuussyistä teollisuus maksaa FSC-sertifioidulle puulle hintalisää, joka osin kompensoi tulojen menetyksiä. Hintalisä vaihtelee n. 1,0 eurosta/m³ ylöspäin.

Edullisinta FSC-sertifiointi on maksuttomien ryhmäsertifikaattien kautta. Oma erillinen sertifikaatti on hehtaarihintaisena hyvin kallis. Ryhmäsertifikaatteja tarjoavat mm. Metsäliitto ja UPM, joiden kanssa kaupungilla on ennestään jäsen- ja kumppanuussuhteet.

FSC:n liittymisprosessiin kuuluu mm. metsäsuunnitelman tarkastus, pitkän aikavälin toimintasuunnitelma, metsävaratiedon siirto sertifikaatin haltijan järjestelmiin sekä kohdeneuvotteluja, inventointeja ja rajoituksia mm. metsätalouden ulkopuolelle jätettävien ja erityiskohteiden kohdalla. Metsien hoidon ja käytön päätösvalta säilyy omistajalla, joka sitoutuu noudattamaan sertifikaatin kriteerejä.

Muutamat kaupungit (mm. Kuopio, Jyväskylä, Raasepori) ovat jo osalla metsistään mukana FSC-sertifioinnissa ja muutamissa FSC:n selvitystyö on kirjattu metsäohjelmien suunnitelmiin.

Kokkolan kaupungin omistamista metsäalueista esim. Perhon palsta, Trullevi, Palma-Honkaluoto-Krekilä, Saarikangas, Houraati ja Karhin alue soveltuisivat hyvin FSC-sertifiointiin.

Valmistelijan ehdotus:

Aloitetaan metsäohjelman mukaisesti selvitys kaupungin metsätalousmaiden osittaisesta liittämisestä FSC-sertifikaattiin. Tässä vaiheessa selvitetään lähinnä asemakaavojen ulkopuolisia ja muita soveliaita alueita sekä FSC:n vaikutuksia kokonaiskestävyyteen e.m. alueiden osalla.

Maankäyttötiimi puolsi esitystä kokouksessaan 31.1.2024.

Kaupunkiympäristöjohtaja

Kaupunkirakennelautakunta päättää

1. antaa metsäpalveluiden yksikön tehtäväksi laatia selvitys ja arviointi kaupungin metsätalousmaiden osittaisesta FSC-sertifioinnista
2. että asemakaava-alueet jätetään FSC:n selvitystyön ulkopuolelle silloin, kun se kohteen hoidon ja käytön kannalta on tarkoituksenmukaista

Päätös

Kaupunkirakennelautakunta hyväksyi päätösesityksen.